

MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE DOOR INDIVIDUELE REHABILITATIE

voor jongeren met psychische beperkingen

13 OKTOBER 2010, Vergadercentrum Vredenburg te Utrecht

Hanzehogeschool Groningen
University of Applied Sciences

stichting
Rehabilitatie '92

Lectoraat
Rehabilitatie

altrecht

ABC voor jongeren
met een psychotische
kwetsbaarheid

MAATSCHAPPELIJKE PARTICIPATIE DOOR INDIVIDUELE REHABILITATIE

voor jongeren met psychische beperkingen

De ministeries VWS, SZW en OCW zijn het eens: de GGz-cultuur moet veranderen en zich richten op de maatschappelijke participatie van cliënten. Er dient vanaf de eerste dag in de GGz aandacht voor rehabilitatie te zijn. Dat vindt ook het landelijk platform GGz (de koepelorganisatie van 21 cliënten-, familie-, en categorale GGz-organisaties), dat aangeeft dat *'professionals verplicht in de rehabilitatie moeten worden getraind'*. Ook de koepelorganisatie van GGz-instellingen, GGz Nederland, schrijft in haar visiedocument: *'Rehabilitatie zien wij als continue factor en daarmee als kern van de zorg', want 'het belangrijkste voor het slagen van het herstelproces is de mogelijkheid om (opnieuw) te kunnen participeren in de samenleving'*. We lijken het dus met elkaar erg eens te zijn: naast behandeling van de stoornis is rehabilitatie onmisbaar.

Voorgaande is alleen nog geen gemeengoed. Ten eerste is de doorsnee GGz-medewerker hiervan nog niet doordrongen. Ten tweede: hoe maak je zo'n omslag? Hoe verander je als hulpverlener je houding en richt je je meer op de maatschappelijke doelen van de cliënt terwijl je rekening houdt met de kwetsbaarheden? Inmiddels is daarvoor gereedschap voor hulpverleners beschikbaar: de Individuele Rehabilitatie-Benadering (IRB). Hulpverleners die in de IRB zijn getraind, ondersteunen cliënten beter bij het verkennen, kiezen, verkrijgen en behouden van hun eigen maatschappelijke doelen, zo toont hard Nederlands onderzoek aan. Daarom is de IRB ook opgenomen in de multidisciplinaire richtlijnen in de GGz, en in de databank effectieve interventies in de sociale sector.

Dit symposium richt zich op jongeren met psychische beperkingen. Met name in de jongvolwassenheid, als de jongere zelfstandig gaat deelnemen aan de samenleving, komen veel psychische problemen tot uiting. Het symposium bouwt voort op twee succesvolle symposia in 2008 waarbij al onderstreept werd om rehabilitatie vanaf de eerste dag aan te bieden. Het ochtendprogramma biedt recente onderzoeksresultaten, het perspectief van ervaringsdeskundigen, van familie-ervaringsdeskundigen, vernieuwingen in de hulpverlening aan jongeren, en kijkt in hoeverre de WMO hierop aansluit. De workshops in de middag richten zich op de praktische toepassing van de IRB op specifieke gebieden: werk, financiën, wonen, leren en het omgaan met verslaving.

Het symposium is bedoeld voor werkers in de GGz (o.a. ervaringsdeskundigen, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, psychologen, psychiaters, woonbegeleiders, vaktherapeuten, trajectbegeleiders, casemanagers) en andere sectoren waarin wordt gewerkt met jongeren met psychische beperkingen, zoals het onderwijs, de jeugdzorg en de arbeidsreïntegratie. Het symposium is daarnaast van belang voor cliënten, familieleden, vertegenwoordigers van belangenorganisaties, managers, beleidsmakers en onderzoekers.

Accreditatie is aangevraagd bij de NVvP en het NIP.

Programma:

- 09.30 – 10.00**   **Ontvangst**
- 10.00 – 10.10**   **Opening**
Dagvoorzitter dr. Tom van Wel
psycholoog ABC-Altrecht en docent St. Rehabilitatie '92
- 10.10 – 10.35**   **Werk in behandeling**
Ir. Annemarie Kolenberg
senior projectmedewerker LPGGz
- 10.35 – 11.00**   **Het belang van werk en scholing voor jongeren:
het familieperspectief**
Marja Hasert
voorzitter Ypsilon en Familie-Ervarings-Deskundige
bij VIP Amsterdam
- 11.00 – 11.30**   **Pauze**
- 11.30 – 11.50**   **Je plaats opeisen in de samenleving**
Yvette den Brok
heeft een eigen advies-, schrijf- en trainingsbureau
- 11.50 – 12.10**   **Van gedragsverandering naar rolfunctioneren in
de samenleving: het Sociaal Competentiemodel
en de IRB**
Annemarie Zijlstra
Promens Care en docent St. Rehabilitatie '92
- 12.10 – 12.30**   **Wet Maatschappelijke Ondersteuning.
Dat is rehabilitatie!**
Dr. Lies Korevaar
lector Rehabilitatie Hanzehogeschool Groningen
en directeur St. Rehabilitatie '92
- 12.30 – 13.30**   **Lunch**
- 13.30 – 14.45**   **1e ronde workshops**
- 14.45 – 15.15**   **Pauze**
- 15.15 – 16.30**   **2e ronde workshops**
- 16.30**   **Informeel afsluiting**

Overzicht Workshops

1. Individuele Rehabilitatie Benadering en Individual Placement & Support: 1 + 1 = 3

Rob Ruijs, trainer/coach/stafmedewerker ABC en Altrecht Academie, docent IPS, en docent IRB

Mensen met psychische beperkingen ondersteunen bij werken kent twee effectieve benaderingen: IPS en IRB. IPS gaat uit van 'al doende leert men, dus zo snel mogelijk aan het werk!'. IRB heeft bij sommigen het imago van 'eerst veel praten over doelvaardigheid en veel voorbereiden voordat er echt wat gebeurt'. IPS en IRB lijken daarom niet samen te kunnen gaan. Dat klopt niet: zij vullen elkaar aan en versterken elkaar juist. In deze workshop wordt hier nader op in gegaan, mede aan de hand van een realistische casus.

2. Jongeren en geld: een Individuele Rehabilitatie Benadering-module over omgaan met geld

Jos Dröes, psychiater Bavo Europaort Rotterdam en docent/consulent Stichting Rehabilitatie '92

Financiële problemen staan vaak een goede uitwerking van revalidatietrajecten naar wonen, werk, school of sociale contacten in weg. Ook leveren financiële problemen dikwijls veel stress op. In deze workshop wordt een praktische module gepresenteerd voor het verkennen, kiezen, verwezenlijken en behouden van doelen op financieel gebied. Daarbij wordt gebruik gemaakt van materiaal afkomstig uit de Individuele Rehabilitatie Benadering.

3. Kiezen en verkrijgen van een reguliere opleiding

Annemarie Schoonhoven, Lectoraat Rehabilitatie Hanzehogeschool Groningen en twee cursisten

Het Lectoraat Rehabilitatie van de Hanzehogeschool Groningen werkt op het gebied van Begeleid Leren met het Kiezen-Verkrijgen-Behouden model, zoals dat is ontwikkeld door het Center for Psychiatric Rehabilitation van Boston University. Het Kiezen en Verkrijgen-deel is uitgewerkt in een toeleidingscursus, Impuls genaamd. In deze workshop worden de opzet en de uitvoering van deze cursus voor jongeren met psychische beperkingen uiteengezet en wordt een onderdeel door middel van een oefening verder toegelicht.

4. Een eigen stek. Een Individuele Rehabilitatie Benadering-woonmodule voor jongeren

*Annemarie Zijlstra, stafmedewerker Promens Care en docent St. Rehabilitatie '92;
Simona Benedictus, locatiehoofd GGz Jeugd Promens Care*

De IRB aangepast voor jongeren. Wat kan rehabilitatie betekenen voor jongeren, die er aan toe zijn op eigen benen te gaan staan na een periode van woonbegeleiding in een Jeugd RIBW van Promens Care?

In deze workshop wordt een inleiding gegeven in deze module en wordt met een deel van de module een oefening gedaan.

De workshop wordt afgesloten met een rehabilitatiequiz!

5. Middelengebruik bij jongeren en de Individuele Rehabilitatie Benadering

Ton Verspoor, rehabilitatiedeskundige en ervaringsdeskundige middelengebruik, GGz RMPI De Grote Rivieren, en docent St. Rehabilitatie '92

Jongvolwassenen met een psychotische kwetsbaarheid gebruiken regelmatig cannabis en/of andere drugs. Vaak zijn het de omgevingsfactoren of een gebrek aan zingeving die het gebruik van drugs uitlokken. Van belang is om samen met de jongvolwassene informatie te verzamelen over het drugsgebruik, over de triggers en over de gevolgen. Vervolgens gaat het er om dat de jongvolwassene een identiteit en een activiteiten ontwikkelen waarbij nieuwe zin en betekenis ervaren wordt. In de workshop wordt dit nader besproken en geoefend.

6. Hoe(z) Volwassen?

Jacqueline Thiïss, rehabilitatiedocent RIWIS Zorg & Welzijn, en docent St. Rehabilitatie '92;

Jantina Bouma, orthopedagoog RIWIS Zorg & Welzijn

RIWIS Zorg & Welzijn heeft in samenwerking met de Hoenderloo Groep en het Saxion Kenniscentrum Gezondheid, Welzijn & Technologie een concrete methodiek voor begeleid zelfstandig wonen ontwikkeld voor jongeren met psychische beperkingen. De methodiek omvat zeven modules. In de workshop worden de zeven modules kort toegelicht en wordt aan de hand van de module "Visie, basisaanpak, methoden en instrumenten" een oefening gedaan.

Informatie

Datum en locatie

Het symposium wordt gehouden op woensdag 13 oktober 2010, van 09.00 tot 16.30 uur, in Vergadercentrum Vredenburg te Utrecht (<http://www.vergadercentrumvredenburg.nl>)

Routebeschrijving

Een routebeschrijving kunt u vinden op <http://www.vergadercentrumvredenburg.nl/routebeschrijving.htm>

Kosten

De deelnamekosten bedragen €195,- per persoon, inclusief consumpties en lunch.
Voor studenten/cliënten bedraagt het tarief €35,-.

Aanmelding

U kunt zich aanmelden door de ingesloten antwoordkaart in te vullen en **voor 1 oktober 2010** gefrankeerd te retourneren naar: Stichting Rehabilitatie '92, Mgr. Van de Weteringstraat 132b, 3581 EN Utrecht. De gegevens kunt u ook e-mailen: info@rehabilitatie92.nl of faxen: 030-2312023.

U ontvangt per email een bevestiging van uw aanmelding. De workshopindeling wordt bij binnenkomst bekend gemaakt.

Betaling inschrijfgeld

Na aanmelding ontvangt u binnen 5 dagen een factuur. Uw inschrijving is definitief na ontvangst van het inschrijfgeld.

Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met:

Stichting Rehabilitatie '92 (organisatorisch)

Mgr. Van de Weteringstraat 132 B

3581 EN Utrecht

Tel.: 030-2145002

E-mail: info@rehabilitatie92.nl

Website: www.rehabilitatie92.nl

of

Hanzehogeschool Groningen (inhoudelijk)

Lectoraat Rehabilitatie

Karola Nap

Telefoon: 050-595 33 77

E-mail: j.k.nap@pl.hanze.nl

Website: www.hanze.nl/rehabilitatie

Antwoordkaart Symposium

Ondergetekende schrijft zich in voor het symposium: "Maatschappelijke participatie door individuele rehabilitatie" op woensdag 13 oktober 2010 te Utrecht. Inschrijving vindt plaats op volgorde van binnenkomst van de antwoordkaart. U ontvangt per e-mail een bevestiging van uw aanmelding. De workshopindeling wordt bij binnenkomst bekend gemaakt.

s.v.p. de juiste gegevens vermelden in blokletters

Dhr./mw.*: ..... Voorletters:.....
Naam instelling:.....
Afdeling: ..... Functie:.....
Adres zakelijk/privé*: ..... **
Postcode: ..... Woonplaats:.....
Telefoon: ..... Fax:.....
E-mail:.....
Datum: ..... Handtekening:.....

Ik meld mij aan voor Workshop:

S.v.p. workshop titel en nummer opgeven!

Workshopnr: ..... Titel ..... (Ronde 1, 1e keus)

Workshopnr: ..... Titel ..... (Ronde 2, 1e keus)

2e keus, indien bovenstaande workshops niet meer beschikbaar zijn:

Workshopnr: ..... Titel ..... (Ronde 1, 2e keus)

Workshopnr: ..... Titel ..... (Ronde 2, 2e keus)

*) Doorhalen wat niet van toepassing is

Factuuradres idem als hierboven of anders:

Instelling: ..... Afdeling:.....

t.a.v. Voorletter(s): ..... Achternaam:.....

Adres: ..... Postcode/Woonplaats:.....

Eventuele bijzonderheden te melden op de factuur

Dit formulier dient volledig ingevuld en ondertekend te worden voor 1 oktober 2010. Retourneren in enveloppe aan: St. Rehabilitatie '92, Mgr. van de Weteringstraat 132 B, 3581 EN Utrecht (gefrankeerd versturen).

Stichting Rehabilitatie '92
Mgr. van de Weteringstraat 132 B
3581 EN Utrecht

Hanzehogeschool Groningen
University of Applied Sciences